

К О Н В Е Н Ц И Ј А
ЗА
МЕЃУНАРОДНО ЦИВИЛНО ВОЗДУХОПЛОВСТВО

ПРЕДГОВОР

1. Овој документ, освен осумте члена што се спомнуваат во став 2(a), (b) и (c) подолу, ги содржи:

- текстот на Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство на англиски јазик, потпишана во Чикаго на 7 декември 1944, и

- текстот на споменатата Конвенција на француски и шпански јазик кои се приложени на Протоколот за автентичниот тријазичен текст на Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство (Чикаго, 1944) кој беше потпишан во Буенос Аирес на 24 септември 1968 и кој стапи во сила, за земјите кои го потпишаа без оградување во однос на неговото прифаќање, на 24 октомври 1968 (Протоколот кој во понатамошниот текст се нарекува “Протоколот од Буенос Аирес”).

Исто така, овој документ го содржи текстот на гореспоменатиот Протокол од Буенос Аирес.

Забелешка. – Во членот I од Протоколот од Буенос Аирес, текстот на Конвенцијата на француски и шпански јазик заедно со текстот на Конвенцијата на англиски јазик го сочинуваат текстот кој е подеднакво веродостоен на трите јазици, како што е нагласено во последниот став на Конвенцијата.

2. Во состав на споменатите текстови на Конвенцијата на англиски, француски и шпански јазик, како што се предадени во овој документ, се наоѓаат сите измени и дополненија кои се направени на Конвенцијата, а кои се во сила од овој датум, 30 јуни 1997, имено, во однос на членовите назначени во (a), (b) и (c) подолу:

(a) Членовите 45, 48(a), 49(e), 50(a), 56 и 61 од Конвенцијата беа делумно изменети од страна на Собранието на нејзините осма, тринаесетта, четиринаесетта, седумнаесетта(A), осумнаесетта и дваесет и прва седница и формулацијата на изменетите делови на овие членови е со иста веродостојност на англиски, француски и шпански јазик. Во овој документ, англискиот текст на овие членови е текстот потпишан во Чикаго, заедно со измените и францускиот и шпанскиот текст од овие членови се текстови од него коишто се приложени на Протоколот од Буенос Аирес, но по внесувањето на споменатите измени во него. Потребно е да се обрне внимание на забелешките на овие членови.

(b) Член 93 *bis* беше прифатен од страна на Собранието на неговата прва седница, на англиски, француски и шпански јазик, при што секој од текстовите е со еднаква веродостојност. Членот е внесен во овој документ.

(c) Собранието, на својата 23 седница, одобри нови измени на Конвенцијата, имено нов член 83 *bis* во врска со пренос на одредени функции и должности во случаите на закуп, наем или размена на воздухоплови. Овој член е внесен во овој документ.

3. Собранието, на својата 22-та седница, одобри нови измени на Конвенцијата за замена на постојниот текст на последниот став од Конвенцијата со нов текст кој се однесува на автентичниот руски текст на Конвенцијата. Оваа измена не е внесена во овој документ затоа што истата сè уште не е влезена во сила.

4. На 25-тата (вонредна) седница, Собранието одобри нова измена на Конвенцијата, имено Член 3 *bis*. Оваа измена исто така не е внесена во овој документ бидејќи измената сè уште не е влезена во сила.

5. Собранието, на својата 31-ва седница одобри нова измена на Конвенцијата како замена на постоечкиот текст на последниот став од Конвенцијата со нов текст кој се однесува на автентичниот арапски текст на Конвенцијата. Оваа измена не е внесена во овој документ затоа што измената сè уште не е влезена во сила.

К О Н В Е Н Ц И Ј А
ЗА МЕЃУНАРОДНО ЦИВИЛНО ВОЗДУХОПЛОВСТВО

Потпишана во Чикаго
на 7 декември 1944

Со оглед на фактот дека идниот развиток на меѓународното цивилно воздухопловство може во голема мерка да придонесе за создавање и сочувување на пријателството и разбирањето меѓу нациите и народите на светот, но и дека секаква негова злоупотреба може да стане опасност за општата безбедност; и

Со оглед на фактот дека е пожелно да се одбегнуваат недоразбирања меѓу нациите и народите туку е потребно да се развива соработката меѓу нив од којашто зависи и мирот во светот;

Долупотпишаните влади, откако се согласија во врска со одредени принципи и решенија, а со цел меѓународното цивилно воздухопловство да може да се развива безбедно и уредно, односно меѓународниот воздушен сообраќај да се темели на еднакви можности за сите и да се врши на здрав и економичен начин;

Со таа цел, ја склучија оваа Конвенција.

ДЕЛ I

ВОЗДУШНА ПЛОВИДБА

ГЛАВА I

ОПШТИ ПРИНЦИПИ И ПРИМЕНА НА КОНВЕНЦИЈАТА

Член 1

Суверенитет

Договорните земји признаваат дека секоја земја има целосен и исклучителен суверенитет на воздушниот простор над својата територија.

Оваа Конвенција е ратификувана на 28 ноември 1953 год. со Одлука на Сојузниот извршен совет бр.280 и е објавена во "Службен весник на ФНРЈ", бр. 3/54 (додаток)

Член 2

Територија

Во смисла на оваа Конвенција, за територија на една земја се сметаат копнените подрачја и територијалните води кои им припаѓаат и коишто се под суверенитет, владение, заштита или мандат на оваа држава.

Член 3

Цивилни и државни воздухоплови

(а) Оваа Конвенција се применува само за цивилни воздухоплови, а не се применува за државните воздухоплови.

(b) Воздухопловите кои се користат за воени, царински и полициски намени се сметаат за државни воздухоплови.

(c) Ниеден државен воздухоплов на една договорна земја не смее да лета над територијата на друга земја или на неа да слета, без овластување здобиено со посебна спогодба или на некој друг начин, а согласно условите кои се определени на тој начин.

(d) Договорните земји се обврзуваат при издавањето прописи за своите државни воздухоплови да покажат должна грижа во врска со безбедноста на пловидбата на цивилните воздухоплови.

Член 4

Злоупотреба на цивилното воздухопловство

Секоја договорна земја се согласува да не го користи цивилното воздухопловство за кои било цели кои не се совпаѓаат со целите на оваа Конвенција.

ГЛАВА II

ПРЕЛЕТ НАД ТЕРИТОРИИТЕ НА ДОГОВОРНИ ЗЕМЈИ

Член 5

Право на нередовен сообраќај

Секоја договорна земја се согласува дека сите воздухоплови на другите договорни земји кои не се користат во редовен меѓународен воздушен сообраќај имаат право, согласно почитувањето на условите од оваа Конвенција, да ја прелетуваат нејзината територија заради влегување во неа или заради прелет без слетување односно да застануваат заради непревознички цели без обврска да добијат претходна дозвола и согласно правото на надлетаната земја да бараат слетување. Секоја договорна земја сепак го задржува правото, заради сигурноста на летот, да бара од за воздухопловите кои сакаат да прелетуваат непристапни подрачја или оние кои немаат адекватни воздухопловни уреди, да се придржуваат на пропишаните воздушни патишта или да набават специјална дозвола за ваквите летови.

Ваквите воздухоплови, доколку вршат пренос на патници, стока или пошта за надоместок или врз основа на договор за наем надвор од редовниот воздушен сообраќај, согласно одредбите од член 7, исто така имаат право да земаат или да симнуваат патници, стока или пошта, но под услов земјата кадешто се врши земањето или симнувањето да има право да пропише такви одредби, услови или ограничувања какви што смета дека се неопходни.

Член 6

Редовен воздушен сообраќај

Никаков редовен воздушен сообраќај не може да се воспостави над или во територијата на една договорна земја, освен со специјална дозвола или некакво друго одобрение на таа земја и тоа во согласност со условите од таа дозвола односно одобрение.

Член 7

Каботажа

Секоја договорна земја има право да одбие издавање на дозвола на воздухоплови на други договорни земји да земат патници, стока или пошта за надоместок или наемнина, од едно до друго место на нејзината територија. Секоја договорна земја се обврзува да не влегува во договори кои врз основа на исклучивост би давале каква било ваква привилегија на која било друга договорна земја или на авиопревозник на која било друга земја и да не прима каква било ваква привилегија од која било друга договорна земја.

Член 8

Беспилотни летала

Никаков воздухоплов кој може да се управува без пилот нема да лета без пилот над територијата на договорна земја без специјално одобрение на таа земја и согласно условите на тоа одобрение. Секоја договорна земја се обврзува дека ќе презема адекватни мерки летањето на ваквите беспилотни летала да биде така контролирано што тоа нема да предизвика опасност за цивилните воздухоплови.

Член 9

Забранети зони

(а) Секоја договорна земја може заради воени потреби или заради јавната безбедност, да го ограничи или забрани подеднакво на сите воздухоплови на други земји летањето над одредени зони на нејзината територија, под услов во поглед на ова да не се прави никаква разлика меѓу нејзините сопствени воздухоплови кои се користат за редовен меѓународен воздушен сообраќај и воздухопловите на другите договорни земји кои се користат за вршење на сличен сообраќај. Овие забранети зони имаат умерена големина и разумна положба за да не ја попречуваат без потреба воздушната пловидба. Описот на овие забранети зони кои се наоѓаат на територијата на една договорна земја, како и сите измени кои подоцна би настанале во однос на нив, се доставува, колку што е можно поскоро, до другите договорни земји и до Меѓународната организација за цивилно воздухопловство.

(б) Секоја договорна земја го задржува правото, во исклучителни услови или во време на криза, односно во интерес на јавната безбедност и со непосредно дејство, привремено да го ограничи или забрани летањето над целата или над дел од територијата, под услов ваквото ограничување или забрана да се применува за сите други земји без оглед на националната припадност на воздухопловите.

(в) Секоја договорна земја, согласно прописите што самата ги пропишува може да бара од секој воздухоплов што влегува во зоните на коишто се однесуваат подставовите (а) или (б) погоре, да слета, колку што е можно поскоро, на определен аеродром на нејзината територија.

Член 10

Слетување на царински аеродроми

Со исклучок на случаите кога согласно одредбите на оваа Конвенција или врз основа на специјално одобрение, на воздухопловите им е дозволено да ја прелетуваат без слетување територијата на договорна земја и под услов одредбите на таа земја тоа да го бараат, да слетаат на аеродром кој е определен од таа земја заради царински или некаков друг преглед. При напуштањето на територијата на договорна земја, ваквите воздухоплови се должни да заминат од така определен царински аеродром. Карактеристиките на сите определени царински аеродроми се објавуваат од страна на земјата и се испраќаат до Меѓународната организација за цивилно воздухопловство која, пак, согласно Дел II од оваа Конвенција ги препраќа до другите договорни земји.

Член 11

Примена на воздухопловните прописи

Согласно одредбите на оваа Конвенција, законите и прописите на една договорна земја кои се во врска со влегувањето и излегувањето од нејзината територија на воздухоплови кои вршат меѓународен воздушен сообраќај или кои ги регулираат работењето и пловидбата на споменатите воздухоплови за време на нивниот престој на нејзината територија, се применуваат, без оглед на националната припадност, за сите воздухоплови на сите договорни земји, а воздухопловите се должни да ги почитуваат при влегувањето и излегувањето односно за време на престојот на територијата на таа земја.

Член 12

Воздухопловни прописи

Секоја договорна земја се обврзува да усвои мерки за да обезбеди секој воздухоплов кој ја надлетува нејзината територија или маневрира во неа одосно дека секој воздухоплов кој ги носи нејзините национални симболи, каде и да се наоѓа, да ги почитува прописите и регулативите кои се во сила во врска со летање и маневрирање на воздухоплови. Секоја договорна земја се обврзува нејзините прописи во овој поглед да бидат колку што е можно повеќе во согласност со оние прописи кои повремено ќе се донесуваат согласно оваа Конвенција. Над отворено море, важат оние прописи кои се донесени согласно оваа Конвенција. Секоја договорна земја се обврзува да обезбеди кривично гонење за сите лица кои ги прекршуваат важечките прописи.

Член 13

Прописи за влегување и излегување

Законите и прописите на една договорна земја со кои се регулираат на нејзината територија влегувањето и излегувањето на патници, екипаж или стока како што се прописите кои се однесуваат на влегување, излегување, имиграција, пасошка и царинска контрола како и карантин, се почитуваат од страна на или во име на патниците, посадата односно стоката при влегување или излегување односно за време на престојот на територијата на таа земја.

Член 14

Заштита од ширење на болести

Секоја договорна земја се обврзува да преземе ефикасни мерки за ширење преку воздушна пловидба на колера, тифус (епидемичен), голема сипаница, жолта треска, чума и други заразни болести кои одвреме навреме ќе ги регистрираат договорните земји. Во таа смисла договорните земји директно

се консултираат со организациите кои се занимаваат со меѓународните прописи во врска со санитарните мерки кои се применуваат за воздухоплови. Ваквите консултации нема да влијаат на примената на која било постојна меѓународна конвенција за оваа област, а на којашто договорните земји можат да бидат страни.

Член 15

Аеродромски и слични надоместоци

Секој аеродром на една договорна земја кој е отворен за јавна употреба за домашните воздухоплови на таа земја, отворен е согласно одредбите од член 68 под истите услови за воздухопловите на сите други договорни земји. Истите услови се применуваат исто така и за користењето на сите уреди за воздушна пловидба од страна на воздухопловите на секоја договорна земја, вклучувајќи ја службата за радио врски и метеоролошката служба кои се наменети за јавна употреба заради безбедноста и експедитивноста на воздушната пловидба. Сепакви надоместоци кои една договорна земја ги наплаќа или одобрува да се наплаќаат за користење на споменатите аеродроми и уреди за воздушна пловидба од страна на копја било друга договорна земја, не смеат да бидат поголеми:

(a) за воздухоплови кои не вршат редовен меѓународен воздушен сообраќај, од надоместоците кои се наплатуваат од нејзините домашни воздухоплови од истата класа и кои вршат слични операции и

(b) за воздухопловите кои вршат редовен меѓународен воздушен сообраќај, од надоместоците кои се наплатуваат од нејзините домашни воздухоплови кои вршат сличен меѓународен сообраќај.

Сите овие надоместоци ќе се објавуваат и проследуваат до Меѓународната организација за цивилно воздухопловство подразбирајќи дека по барање на заинтересирана договорна земја, пропишаните надоместоци за користење на аеродромите и другите уреди ги разгледува Советот кој составува извештај и формулира препораки во врска со нив за разгледување од страна на заинтересираната земја или земји. Ниедна договорна земја нема на својата територија да наметне никакви надоместоци, такси или други давачки исклучиво во врска со правото на транзитен прелет односно влегувањето или излегувањето на воздухоплови на некоја друга договорна земја, ниту на лицата или имотот на споменатите воздухоплови.

Член 16

Преглед на воздухопловите

Надлежните органи на секоја договорна земја имаат право, без да предизвикаат неразумно доцнење, да ги прегледуваат воздухопловите на други договорни земји по слетување или при заминување, како и да ги прегледаат уверенијата и другите документи кои се пропишани со оваа Конвенција.

ГЛАВА III

НАЦИОНАЛНА ПРИПАДНОСТ НА ВОЗДУХОПЛОВИТЕ

Член 17

Национална припадност на воздухопловите

Воздухопловите ја имаат националната припадност на земјата во којашто тие се регистрирани.

Член 18

Повеќекратна регистрација

Еден воздухоплов не може да биде полноважно регистриран во повеќе земји. Меѓутоа, неговата регистрација може да се пренесува од една во друга земја.

Член 19

Национални закони за регистрацијата

Регистрацијата или преносот на регистрацијата на воздухопловите во која било договорна земја се вршат согласно законите и прописите на истата.

Член 20

Знаци на националната припадност

Секој воздухоплов кој врши меѓународен воздушен сообраќај ги носи соодветните знаци на националната припадност и на регистрацијата.

Член 21

Доставување податоци за регистрациите

Секоја договорна земја се обврзува по барање на која било друга договорна земја или на Меѓународната организација за цивилно воздухопловство да доставува податоци за регистрацијата и сопственоста на секој воздухоплов кој е регистриран во таа земја. Исто така, секоја договорна земја доставува до Меѓународната организација за цивилно воздухопловство, согласно прописите кои таа може да ги пропише, извештаи со точни податоци во врска со сопственоста и контролата врз воздухопловите кои се регистрирани во таа земја, а коишто нормално се користат за меѓународна воздушна пловидба. Податоците кои се добиени на овој начин, Меѓународната организација за цивилно воздухопловство им ги става на располагање на другите договорни земји, по нивно барање.

ГЛАВА IV

МЕРКИ ЗА ОЛЕСНУВАЊЕ НА ВОЗДУШНАТА ПЛОВИДБА

Член 22

Поедноставување на формалностите

Секоја договорна земја се обврзува со посебни прописи или на кој било друг начин да усвои практични мерки со цел да се олесни и забрза пловидбата на воздухопловите меѓу териториите на договорните земји и да ги отстрани непотребните доцнења на воздухопловите, нивните екипажи, патници и стоки, особено кога се работи за примена на законот за имиграција, карантин, царина како и за формалностите при заминувањето.

Член 23

Царински процедури и процедури за имиграција

Секоја договорна земја се обврзува дека во границите на своите можности ќе донесе пропис за царината и имиграцијата во смисла на меѓународната воздушна пловидба во согласност со оние методи кои повремено би се утврдиле или препорачале при спроведувањето на оваа Конвенција. Ниедна одредба во оваа Конвенција не може да се толкува како спречување да се воспостават бесцарински аеродроми.

Член 24

Царини

(а) Секој воздухоплов во текот на летот кон, од или над територијата на друга договорна земја привремено се ослободува од давачките, согласно царинските прописи на државата. Горивото, маслата за подмачкување, резервните делови, редовната опрема и залихите во воздухопловот на една договорна земја кога ќе стигнат на територијата на друга договорна земја и останат во воздухопловот при заминувањето од територијата на таа земја, се ослободуваат од царинските давачки, контролните трошоци или други слични национални односно локални надоместоци или такси. Ова ослободување не се однесува на истоварените количини или предмети освен ако не постојат царински одредби на таа држава спрема кои тие количини или предмети би требале да се стават под царински надзор.

(б) Резервни делови и опрема увезени на територијата на една договорна земја за да бидат вградени или да се користат во воздухоплов на друга договорна земја кој врши меѓународен воздушен сообраќај, се ослободени од царински давачки под услов да бидат запазени прописите на односната земја кои може да предвидуваат тие предмети да се ставаат под царински надзор и контрола.

Член 25

Воздухоплови во опасност

Секоја договорна земја се обврзува во границите на своите можности да обезбеди мерки за помагање на воздухопловите кои се во опасност на нејзината територија и да им дозволи, под контрола на своите органи, на сопствениците на воздухопловот или на органите на државата во којашто тие воздухоплови се регистрирани да ги преземат сите мерки за укажување помош каква што наложуваат околностите. Секоја договорна земја, при вршењето трагање по исчезнати воздухоплови, учествува во координираните мерки кои можат повремено да бидат препорачани врз основа на оваа Конвенција.

Член 26

Истрага на несреки

Во случај на несрека на воздухоплов на договорна земја на територијата на друга договорна земја која што предивикала смрт или тешки телесни повреди односно сериозни технички оштетувања на воздухопловот или на навигациските уреди, земјата во којашто се случила несреќата поведува истрага за околностите кои довеле до несреќата, во рамките на она што го дозволуваат нејзините закони и согласно постапката која би ја одобрила Меѓународната организација за цивилно воздухопловство. Земјата во којашто е регистриран воздухопловот добива можност да назначи набљудувачи да присуствуваат на истрагата и земјата кадешто се врши истата ги испраќа својот извештај и наоди до таа земја.

Член 27

Ослободување од одземање заради кршење на правото на патентот

(а) При вршењето на меѓународна воздушна пловидба, секое одобрено влегување на воздухоплов на договорна земја на територијата на друга договорна земја или одобрен транзит преку територијата на ваква земја со или без слетувања не дава повод за одземање или задржување на воздухопловот или каква било тужба против неговиот сопственик односно оператор, или каква било друга интервенција од страна или во име на оваа држава или на кое било лице кое е нејзин граѓанин, врз основа на тоа дека конструкцијата, механизмот, деловите, помошните уреди или самото функционирање на воздухопловот претставува кршење на правото на патент, нацрт или модел кој е уредно одобрен или регистриран во земјата на чијашто територија влегол воздухопловот, ако се подразбира дека државата на чијашто територија влегол воздухопловот нема да бара депонирање на кауција во врска со споменатото ослободување од одземање или задржување на воздухопловот.

(б) Одредбите на став (а) од овој член исто така се применуваат за чување во склад на резервни делови и резервна опрема за воздухопловите и правото да се користат и вградат истите за поправка на воздухоплов на една договорна земја на територијата на друга договорна земја, под услов кој било патентиран дел или опрема којашто се чува на ваков начин да не се продава или дистрибуира во земјата кадешто влегол воздухопловот ниту да се извезува од таа држава заради комерцијални цели.

(в) Одредбите на овој член се применуваат само во оние земји, страни на оваа Конвенција, кои се (1) страни на Меѓународната конвенција за заштита на индустриска сопственост заедно со нејзините амандмани, или (2) кои донесле закони кои ги признаваат или штитат изумите на државјани на други земји кои се страни на оваа Конвенција.

Член 28

Уреди и стандардни системи за воздушна пловидба

Секоја договорна земја се обврзува дека во границите на своите можности:

(а) ќе обезбеди на својата територија аеродроми, служби за радио и метеоролошки услуги и други уреди за воздушна пловидба со цел да се олесни меѓународната воздушна пловидба, согласно стандардите и практиките кои повремено се препорачуваат или воспоставуваат согласно оваа Конвенција;

(б) ќе усвои или примени адекватни стандардни системи за комуникациски постапки, шифри, ознаки, сигнали, осветлување и други оперативни практики и прописи кои можат да бидат повремено препорачани или воспоставени согласно оваа Конвенција;

(в) ќе соработува на меѓународните мерки со кои ќе се обезбеди објавување на воздухопловни карти и планови согласно стандардите кои можат повремено да бидат препорачани или воспоставени согласно оваа Конвенција.

ГЛАВА V

УСЛОВИ КОИ ТРЕБА ДА СЕ ИСПОЛНАТ ВО ВРСКА СО ВОЗДУХОПЛОВИТЕ

Член 29

Документи кои се носат во воздухопловот

Секој воздухоплов на една договорна земја кој врши меѓународна воздушна пловидба ги носи следните документи согласно условите пропишани со оваа Конвенција:

- (а) Уверение за регистрација;
- (б) Уверение за пловидбеност;
- (в) Соодветните дозволи за секој член на екипажот;

- (d) Неговиот патен дневник;
- (e) Ако е опремен со радио апарат, дозволата за радио станицата на воздухопловот;
- (f) Ако носи патници, список со нивните имиња и местата на влегување и напуштање на воздухопловот;
- (g) Ако носи стока, товарен лист и детална декларација на стоката.

Член 30

Радио-опрема на воздухопловите

(a) Воздухопловите на секоја договорна земја можат, во или над територијата на други договорни земји да носат радио предаватели само ако била издадена дозвола за инсталирање и користење на ваков апарат од страна на соодветните органи на земјата во којашто е регистриран воздухопловот. Користењето на радио предавателот на територијата на договорната земја чијашто територија е надлетувана се врши согласно прописите на таа земја.

(b) Радио предавателот може да се користи само од страна на членовите на летачкиот персонал кои ги имаат соодветните дозволи за таа цел, а кои се издадени од страна на надлежните органи на земјата во којашто е регистриран воздухопловот.

Член 31

Уверение за пловидбеност

Секој воздухоплов кој врши меѓународна воздушна пловидба мора да има уверение за пловидбеност кое е издадено или прогласено за важечко од страна на земјата во којашто тој е регистриран.

Член 32

Дозволи за персоналот

(a) Пилотот на секој воздухоплов и другите членови на оперативниот екипаж на секој воздухоплов кој врши меѓународна воздушна пловидба мора да имаат уверенија за квалификација и дозволи кои се издадени или прогласени за важечки од страна на земјата во којашто е регистриран воздухопловот.

(b) Секоја договорна земја го задржува правото да одбие да ги признае, во смисла на летање над нејзината територија, уверенијата за квалификација и дозволите кои им се дадени на кои било нејзини државјани од страна на друга договорна земја.

Член 33

Признавање на уверенија и дозволи

Уверенијата за пловидбеност и оние за квалификација како и дозволите издадени или прогласени за важечки од страна на договорната земја во којашто е регистриран воздухопловот, се признаваат за важечки од другите договорни земји под услов барањата според кои биле издадени ваквите уверенија односно биле прогласени за важечки да се еднакви или над минимумот стандарди кои повремено може да бидат утврдени согласно оваа Конвенција.

Член 34

Патен дневник

За секој воздухоплов кој врши меѓународна воздушна пловидба се води патен дневник во кој се внесуваат податоци за воздухопловот, нејзиниот персонал и за секое патување, на начин кој може повремено да биде пропишан согласно оваа Конвенција.

Член 35

Ограничувања во однос на стоки

(a) Никаква воена муниција или воени материјали не смеат да се носат во или над територијата на една земја во воздухоплови кои вршат меѓународна воздушна пловидба освен со дозвола на самата земја. Секоја земја определува со прописи за тоа што ја сочинува воената муниција или воените материјали во смисла на овој член, со должното внимание, заради изедначување, на ваквите препораки кои може повремено да ги донесе Меѓународната организација за цивилно воздухопловство.

(b) Секоја договорна земја го задржува правото заради јавниот ред и безбедноста да го ограничи или забрани превозот во или над својата територија на предмети кои не се споменати во став (a), под услов да не се прави разлика во овој однос меѓу воздухопловите на нејзината земја кои вршат меѓународна воздушна пловидба и воздухопловите на другите договорни земји кои ја вршат истата работа и исто така доколку не се наметнат ограничувања кои можат да го попречат превозот и користењето на апарати во воздухопловите кои се неопходни за работата или пловидбата на воздухопловите односно за сигурноста на персоналот и патниците.

Член 36

Фотографски апарат

Секоја договорна земја може да забрани или да ја ограничи употребата на фотографски апарати во воздухопловите над нејзината територија.

ГЛАВА VI

МЕЃУНАРОДНИ СТАНДАРДИ И ПРЕПОРАЧАНИ ПРАКТИКИ

Член 37

Усвојување на меѓународни стандарди и процедури

Секоја договорна земја се обврзува да соработува во обезбедувањето на највисок можен степен на изедначеност на прописите, стандардите, процедурите и организацијата во однос на воздухопловите, персоналот, воздушните патишта и помошните служби за сите работи во коишто ваквата изедначеност би ја олеснило и унапредило воздушната пловидба.

Во таа смисла, Меѓународната организација за цивилно воздухопловство повремено ги усвојува и дополнува, кога е неопходно, меѓународните стандарди и препорачани практики и процедури во врска со:

(a) системите за комуникација и средствата за воздушна пловидба, вклучувајќи го обележувањето на земја;

(b) карактеристиките на аеродромите и зоните за слетување;

(c) воздухопловните прописи и практиките на контролата за летање;

(d) издавањето дозволи за оперативниот и механичарски персонал;

(e) пловидбеноста на воздухопловот;

(f) регистрацијата и идентификацијата на воздухоплови;

(g) прибирањето и размената на метеоролошки податоци;

(h) дневниците;

(i) воздухопловните карти и шеми;

(j) царинската и имиграциската постапка;

(k) воздухопловите во опасност и истрагата на несреќи;

и сите оние други работи кои се поврзани со сигурноста, редовноста и ефикасноста на воздушната пловидба кои повремено може да се покажат како потребни.

Член 38

Отстапувања од меѓународни Стандарди и постапки

Секоја земја која смета дека е неизводливо да се придржува до сите аспекти на ваквите меѓународни стандарди или постапки, односно дека не може во целост да ги прилагоди своите прописи или практики на кој било меѓународен стандард дури и по нивното изменување, односно која смета дека е неопходно да усвои прописи или практики кои во кој било аспект се разликуваат од оние кои се утврдени според некој меѓународен стандард, веднаш ја известува Меѓународната организација за цивилно воздухопловство за разликата меѓу нејзината практика и онаа која е утврдена со меѓународен стандард. Во случај на измени на меѓународни стандарди, која било земја која не прави соодветни измени на сопствените прописи и практики, го известува Советот во рок од шеесет дена од усвојувањето

на измената на меѓународниот стандард или укажува на дејствието што предлага да се преземе. Во секој случај, Советот веднаш ги известува по писмен пат сите други земји за разликата која постои меѓу една или повеќе карактеристики на меѓународен стандард и соодветната национална практика на таа земја.

Член 39

Напомени на уверенијата и дозволите

(а) Секој воздухоплов или дел од него во однос на кого постои меѓународен стандард за пловидбеност или за работни карактеристики, а којшто не го исполнува тој стандард во времето на издавањето на уверението, носи напомена или прилог на своето уверение за пловидбеност во којшто се во целост наведени деталите во однос на кои не го исполнува стандардот.

(б) Секое лице кое има дозвола којашто не ги исполнува во целост условите кои се поставени во меѓународниот стандард во врска со класата на дозволата или уверението коешто го поседува, на дозволата мора да има напомена или прилог во којшто се наведени сите детали заради коишто тоа не ги исполнува ваквите услови.

Член 40

Важност на уверенијата и дозвоите кои носат напомена

Ниеден воздухоплов или член на персонал кои имаат уверенија или дозволи со напомена не смее да учествува во меѓународна воздушна пловидба, освен со дозвола на државата или државите во чијашто територија влегува. Регистрацијата или користењето на кој било ваков воздухоплов или кој било признат дел од воздухопловот, во секоја друга земја освен во онаа во којашто е издадено првичното уверение, се препушта на избор на земјата во којашто е увезен воздухопловот или делот.

Член 41

Признавање на постојните стандарди за пловидбеност

Одредбите на оваа глава не се применуваат за воздухоплови и опрема на воздухоплови од оној тип чиј прототип им е поднесен на одобрување на надлежните домашни органи во рок од три години по усвојувањето на некој меѓународен стандард за пловидбеност за таа опрема.

Член 42

Признавање на постојните стандарди за квалификуваност на персоналот

Одредбите од оваа глава не се применуваат за членови на персоналот чишто дозволи првично се издадени во тек на една година по првичното усвојување на меѓународен стандард за квалификување на ваков персонал, но во секој случај се применуваат за оние членови на персонал чишто дозволи важат пет години по датумот на усвојувањето на тој стандард.

ДЕЛ II

МЕЃУНАРОДНА ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА ЦИВИЛНО ВОЗДУХОПЛОВСТВО

Глава VII

Организација

Член 43

Име и состав

Со оваа Конвенција се основа организација која го носи името Меѓународна организација за цивилно воздухопловство. Таа е составена од Собрание, Совет и други тела кои можат да се покажат за потребни.

Член 44

Цели

Организацијата има за цел да ги развива принципите и техниката на меѓународната воздушна пловидба како и да го помага планирањето и развитокот на меѓународното цивилно воздухопловство со цел да:

(a) обезбедува сигурен и уреден растеж на меѓународното цивилно воздухопловство низ целиот свет;

(b) ја поттикнува вештината на проектирање воздухоплови и нивна експлоатација во мирнодопски цели;

(c) го помага развојот на воздушните патишта, аеродромите и воздухопловните уреди за меѓународно цивилно воздухопловство;

(d) ги задоволи потребите на народите на светот за сигурен, редовен, ефикасен и економичен воздушен сообраќај;

(e) спречува економски штети како резултат на неумерена конкуренција;

(f) осигури во целост почитување на правата на договорните земји и секоја договорна земја да има праведна можност да основа авиопревозници за вршење меѓународен воздушен сообраќај;

(g) одбегнува каква било дискриминација меѓу договорните земји;

(h) придонесува за сигурноста на летањето во меѓународниот воздушен сообраќај;

(i) помага воопшто во развојот на сите аспекти на меѓународното цивилно воздухопловство.

Член 45^{*}

Постојано седиште

Постојаното седиште на Организацијата ќе се наоѓа во местото коешто ќе биде утврдено на последниот состанок на Привременото собрание на Привремената меѓународна организација за цивилно воздухопловство која е организирана со Привремената спогодба за меѓународно цивилно воздухопловство, потпишана во Чикаго на 7 декември 1944. Седиштето може привремено да биде префрлено на друго место со одлука на Советот, а за поинакво префрлање од привременото, со одлука на Собранието. Оваа одлука се донесува со број на гласови кој е определен од страна на Собранието. Вака определен број на гласови не смее да биде помал од три петтини од вкупниот број на договорни земји.

Член 46

Прв состанок на Собранието

Првиот состанок на Собранието ќе го свика Приврмениот совет на гореспомнатата Привремена организација веднаш по влегувањето во сила на Конвенцијата, а местото и времето на состанокот ќе бидат определени од страна на Приврмениот совет.

Член 47

Правно својство

Организацијата има на територијата на секоја договорна земја правно својство какво што е неопходно за да ги врши своите функции. Во однос на уставот и законите на односната земја, таа има целосен статус на правно лице.

^{*} Ова е текстот на членот изменет на осмата седница на Собранието одржана на 14 јуни 1954, а влезе во сила на 16 мај 1958. Согласно член 94(a) од Конвенцијата, измениот текст влегува во сила во однос на оние земји кои ја ратификувале измената. Во однос на земјите кои не ја ратификувале измената, во сила е сè уште оригиналниот текст и од тие причини текстот е даден подолу:

“ Постојаното седиште на Организацијата ќе се наоѓа на место кое ќе биде определено на последниот состанок на Привременото Собрание на Привремената меѓународна организација за цивилно воздухопловство која е основана врз основа на Привремената спогодба за меѓународно цивилно воздухопловство, потпишана на 7 декември 1944. Седиштето може врз основа на одлука на Советот да биде привремено префрлено на друго место.”

ГЛАВА VIII

СОБРАНИЕ

Член 48

Состаноци на Собранието и гласање

(a) Собранието се состанува најмалку еднаш во три години и истиот го свикува Советот во погодно време и место. Вонреден состанок на Собранието може да се одржи во секое време на повик на Советот или по барање на најмалку една петтина од вкупниот број на договорни земји доставено до генералниот секретар.

(b) Сите договорни земји имаат еднакво право да бидат застапувани на состаноците на Собранието и секоја договорна земја има право на еден глас. Делегатите на договорните земји може да се помагаат со технички советници кои може да присуствуваат на состаноците, но без право да гласаат.

(c) Од мнозинството договорни земји се бара да конституираат кворум за состаноци на Собранието. Доколку поинаку не се бара со оваа Конвенција, одлуките на Собранието се донесуваат со мнозинство на дадените гласови.

Член 49

Права и должности на Собранието

Правата и должностите на Собранието се:

(a) на секој состанок да одбира свој претседател и други функционери;

(b) да ги одбира договорните земји кои ќе бидат застапени во Советот, согласно одредбите од Глава IX.

Ова е текстот кој е изменет со 14 седница на Собранието на 14 септември 1962 год., а влезе во сила на 11 септември 1975 год. Согласно член 94(a) од Конвенцијата, изменетиот текст е во сила во однос на оние земји кои го имаат ратификувано амандманот. Претходниот текст на овој член е изменет со 8-мата седница на Собранието од 14 јуни 1954 и којшто влезе во сила на 12 декември 1956 гласеше вака:

“ (a) Собранието се состанува најмалку еднаш во три години и состаноците ги закажува Советот во погодно време и место. Вонредните состаноци на Собранието можат да се држат во секое време по барање на Советот или по барање на кои било десет договорни земји доставено до генералниот секретар”.

(c) да ги проучува извештаите на Советот и презема адекватни мерки односно донесува одлуки за кои било прашања кои ќе му ги упати Советот;

(d) да го определува сопствениот деловник и формира помошни комисии доколку смета дека се неопходни или пожелни;

(e) да го гласа годишниот буџет и ги определува финансиските шеми на Организацијата, согласно одредбите од глава XII;

(f) да ги разгледува трошоците и да ги одобрува сметките на Организацијата;

(g) по свое мислење да ги упатува на разгледување кај Советот, кај помошните комисии или кое било друго тело сите прашања коишто се во сферата на неговото делување;

(h) да ги пренесува на Советот сите права и овластувања кои се неопходни односно корисни за вршењето на обврските на Организацијата и да ги повлекува или менува тие овластувања во секое време;

(i) да ги спроведува соодветните одредби од глава XIII;

(j) да ги разгледува предлозите за изменување или дополнување на одредбите на оваа Конвенција и, доколку ги одобрува предлозите, ги препорачува на договорните земји согласно одредбите од глава XXI.

(k) да се занимава со секое прашање во сферата на делувањето на Организацијата кое не му е изрично дадено на задача на Советот.

⚭ Ова е текстот на членот кој е изменет на осамата седница на Собранието на 14 јуни 1954, а кој влезе во сила на 12 декември 1956. Согласно член 94(а) од Конвенцијата, изменетиот текст е во сила во однос на оние земји кои го имаат ратификувано амандманот. Во однос на земјите кои не го ратификувале амандманот, оргиналниот текст е сè уште во сила и затоа текстот е даден подолу:

“(е) Го гласа годишниот буџет и ги определува финансиските планови на Организацијата, согласно одредбите од глава XII;

ГЛАВА IX

СОВЕТ

Член 50

Состав и избор на Советот

(а) Советот е постојано тело кое одговара пред Собранието. Тој е составен од 33 договорни земји кои се одбрани од страна на Собранието. Изборот се врши на првиот состанок на Собранието, а потоа на секои три години и членовите на Советот кои се одбрани на овој начин ја вршат оваа функција до следните избори. ⚭

(b) При изборот на членови на Советот, Собранието води грижа за соодветна застапеност на (1) земјите кои се од главно значење за воздушниот сообраќај; (2) земјите кои не се вклучени на друг начин, а коишто имаат најголем придонес во однос на уредите за цивилна воздушна пловидба; (3) земјите кои на друг начин не се вклучени, а нивното назначување ќе обезбеди застапеност на сите поважни географски области во Советот. Секогаш кога во Советот ќе се појави празно место, Собранието истото ќе го пополни во најкус можен рок; секоја договорна земја која е избрана на овој начин ги врши должностите во Советот до истекот на мандатот на својот претходник.

(c) Ниеден претставник на една договорна земја во Советот не може да биде активно вклучен или финансиски ангажиран во вршењето на некој меѓународен воздушен сообраќај.

Член 51

Претседател на Советот

Советот го избира својот претседател за мандат од три години. Тој може одново да биде избран. Претседателот нема право на глас. Советот одбира меѓу своите членови еден или повеќе подпретседатели кои го задржуваат правото на глас кога ја вршат должноста на претседател. Претседателот се одбира меѓу претставниците на Советот, но доколку е одбран некој претставник, неговото место се смета за испразнето и тоа се пополнува од страна на земјата којашто ја претставувал. Претседателот ги има следниве обврски:

(а) да свикува состаноци на Советот, на Комитетот за воздушен сообраќај и на Комисијата за воздушна пловидба;

(b) да работи како претставник на Советот; и

(c) да ги врши во името на Советот функциите што истиот му ги доверил.

Член 52

Гласање во Советот

Одлуките на Советот треба да бидат одобрени од мнозинството на неговите членови. Советот може во однос на одредени прашања да го пренесе овластувањето на еден од комитетите кои се сочинети од неговите членови. Секоја заинтересирана договорна земја може на Советот да му се жали во врска со одлуките на кој било негов комитет.

Член 53

Учество без право на глас

Секоја договорна земја може без право на глас да учествува во разгледувањето на кое било прашање кое се однесува на нејзините интереси од страна на Советот односно на кои било нејзини комитети или комисији. Ниеден член на Советот нема право да гласа при разгледувањето на Советот на кој било спор на којшто тој е страна.

Член 54

Задолжителни функции на Советот

Советот ги врши следните работи:

- (a) поднесува до Собранието годишни извештаи;
- (b) ги спроведува директивите на Собранието и ги извршува задачите и обврските кои му се поставени со оваа Конвенција;
- (c) ја определува својата организација и деловникот;
- (d) именува Комитет за воздушен сообраќај составен од претставници на членовите на Советот кои одговараат пред истиот и ја определува неговата надлежност;
- (e) основа Комисија за воздушна пловидба согласно одредбите од глава X;
- (f) управува со финансиите на Организацијата согласно одредбите од глава XII и XV;
- (g) ги определува надлежностите на претседателот на Советот;
- (h) назначува главен извршен функционер кој ќе се вика генерален секретар и презема мерки за назначување на друг персонал според потребите, согласно одредбите од глава XI;
- (i) бара, прибира, проучува и објавува податоци во врска со унапредувањето на воздушната пловидба и работата на меѓународниот воздушен сообраќај, вклучувајќи податоци за трошоците на работењето и детали за субвенциите кои од јавните фондови им се исплаќаат на авиопревозниците;
- (j) ги известува договорните земји за секако кршење на оваа Конвенција како и за секое неисполнување на препораките или одлуките на Советот;
- (k) го известува Собранието за секако кршење на оваа Конвенција при што една договорна земја не ги презела соодветните мерки во разумен рок по известувањето за ова прекршување;
- (l) усвојува, согласно одредбите од глава VI од оваа Конвенција, меѓународни стандарди и препорачани практики; заради полесно снаоѓање, ги означува како Анекси на оваа Конвенција и ги известува сите договорни земји за преземеното дејство;
- (m) ги разгледува препораките кои се формулирани од страна на Комисијата за воздушна пловидба, за измена на Анексите и презема дејство согласно одредбите од глава XX;
- (n) разгледува секакви прашања во врска со Конвенцијата коишто која било договорна земја ќе ѝ ги упати.

Член 55

Факултативни функции на Советот

Советот може:

- (a) тогаш кога е погодно и кога искуството покажува дека е пожелно, да формира помошни комисии за воздушен транспорт на регионална или инаква основа и дефинира групи на држави или авиопревозници со коишто или преку коишто ќе си го олесни извршувањето на целите на оваа Конвенција;
- (b) да ѝ доделува на Комисијата за воздушна пловидба други овластувања освен оние кои се содржани во Конвенцијата и да ги повлекува или менува овие овластувања во секое време;
- (c) да врши истражувања во однос на сите аспекти на воздушниот сообраќај и воздушната пловидба кои се од меѓународно значење, да им ги достави на договорните земји резултатите на своите истражувања и да ја олесни размената на информации меѓу договорните земји во врска со прашања поврзани со воздушниот сообраќај и воздушната пловидба;
- (d) да ги проучува кои било прашања кои се однесуваат на организацијата и функционирањето на меѓународниот воздушен сообраќај, вклучувајќи ги меѓународната сопственост и реализацијата на меѓународниот сообраќај на главните патишта и поднесува до Собранието предлози во врска со тоа;
- (e) по барање на која било договорна земја да испита секаква ситуација која може да претставува препрека за развојот на меѓународната воздушна пловидба, а која може да се одбегне.

ГЛАВА X

КОМИСИЈА ЗА ВОЗДУШНА ПЛОВИДБА

Член 56

Кандидирање и именување на Комисијата

Комисијата за воздушна пловидба е составена од петнаесет члена именувани од Советот од кандидатите лица на договорните земји. Овие лица треба да имаат соодветни квалификации и искуство во воздухопловната наука и практика. Советот бара од сите договорни земји да поднесат кандидатури. Претседателот на Комисијата за воздушна пловидба го именува Советот.¹

Член 57

Обврски на Комисијата

Комисијата за воздушна пловидба:

(а) ги разгледува и му ги препорачува на Советот за усвојување, измените на Анексите на оваа Конвенција;

(б) формира технички поткомисии во коишто која било договорна земја може да биде застапена, доколку тоа го сака;

(в) го советува Советот во врска со прибирањето и испраќањето до сите договорни земји на сите информации кои ги смета за неопходни и корисни за унапредувањето на воздушната пловидба.

---

¹ Ова е текстот од членот кој е изменет на 18-тата седница на Собранието, одржана на 7 јули 1971, а влезе во сила на 19 декември 1974. Во оригиналниот текст на Конвенцијата беа предвидени дванаесет членови на Комисијата за воздушна пловидба.

ГЛАВА XI

ПЕРСОНАЛ

Член 58

Именување на персонал

Согласно прописите донесени од страна на Собранието и одредбите на оваа Конвенција, Советот го определува начинот на именувањето и на поништувањето на именувањето, обуката и платите, хонорарите и условите на вршењето на должноста на генералниот секретар и другиот персонал на Организацијата и може да вработува или да ги користи услугите на државјани на која било договорна земја.

Член 59

Меѓународен карактер на персоналот

Претседателот на Советот, генералниот секретар и другиот персонал нема да бара или да прима инструкции во однос на вршењето на нивните должности од кое било тело надвор од Организацијата. Секоја договорна земја се обврзува во целост да го почитува меѓународниот карактер на обврските на персоналот и дека нема да се обидува да влијае на кој било од своите државјани во врска со вршењето на нивните обврски.

Член 60

Имунитет и привилегии на персоналот

Секоја договорна земја се обврзува, колку што е можно согласно нејзината уставна постапка, да им признае на претседателот на Советот, генералниот секретар и другиот персонал на Организацијата, имунитети и привилегии какви што им се даваат на таквиот персонал на другите јавни меѓународни организации. Доколку се склучи општа меѓународна спогодба за имунитетите и привилегиите за меѓународни службеници, имунитетите и привилегиите кои им се даваат на претседателот и генералниот секретар како и на другиот персонал на Организацијата се оние имунитети и привилегии кои се дадени согласно таа општа меѓународна спогодба.

ГЛАВА XII

ФИНАНСИИ

Член 61¹

Буџет и распределба на трошоците

Советот на Собранието му доставува годишни буџети, годишни изводи од сметките и ги пресметува сите приходи и расходи. Собранието го гласа буџетот со измени какви што ги смета дека се неопходни и со исклучок на придонесите од глава XV кои се бараат од земјите кои дале таков пристанок,

ги распределува трошоците на Организацијата меѓу договорните земји врз основа којашто одвреме навреме таа ја утврдува.

Член 62

Суспензија на правото на глас

Собранието може да го суспендира правото на глас во Собранието и во Советот на која било договорна земја која во разумен рок нема да ги исполни своите финансиски обврски спрема Организацијата.

Член 63

Трошоци за делегатите и за другите претставници

Секоја договорна земја ги поднесува трошоците за своите делегати во Собранието како и за хонорарот, патните и другите трошоци за секое лице кое таа го именува за работа во Советот, како и за лицата кои ги преложила односно за претставниците во која било од помошните комитети или комисии на Организацијата.

¹ Ова е текстот на членот кој е изменет на осмата седница на Собранието од 14 јуни 1954 којшто влезе во сила на 12 декември 1956 година. Согласно член 94(а) од Конвенцијата, изменетиот текст е во сила во однос на оние земји кои ја ратификувале измената. Во однос на земјите кои не ја ратификувале измената, оригиналниот текст е сè уште во сила и затоа истиот е даден подолу:

“ Советотму поднесува на Собранието годишен буџет, годишни изводи на сметките и ги пресметува сите приходи и расходи. Собранието го гласа буџетот со сите измени кои смета дека се потребни и со исклучок на придонесите од Глава XV на земјите коишто дале пристанок за тоа, трошоците на Организацијата се делат меѓу договорните земји врз основа којашто тоа одвреме навреме ја утврдува.”

ГЛАВА XIII

ДРУГИ МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 64

Договори во однос на безбедноста

Организацијата може, во однос на воздухопловните прашања кои се во нејзина надлежност, а кои се однесуваат на светската безбедност, со гласање на Собранието да склучува адекватни договори со која било општа организација која е основана од народи на светот заради сочувување на мирот.

Член 65

Договори со други меѓународни тела

Советот, во име на Организацијата може да склучува договори со други меѓународни тела за одржување на заеднички служби и за заеднички аранжмани во врска со персоналот и со одобрување на Собранието може да влегува во други вакви аранжмани со цел да се олесни работата на Организацијата.

Член 66

Функции во врска со други спогодби

(а) Организацијата исто така ги фрши функциите кои произлегуваат од Спогодбата за транзит во меѓународниот воздушен сообраќај како и со Спогодбата за меѓународен воздушен сообраќај, донесени на 7 декември 1944 година во Чикаго, согласно одредбите и условите на споменатите спогодби.

(б) Членовите на Собранието и на Советот кои не ја усвоиле Спогодбата за транзит во меѓународниот воздушен сообраќај или Спогодбата за меѓународен воздушен сообраќај, донесени на 7 декември 1944 година во Чикаго, немаат право да гласаат за кое било прашање кое им е предадено на Собранието или на Советот согласно одредбите на важечката Спогодба.

ДЕЛ III

МЕЃУНАРОДЕН ВОЗДУШЕН СООБРАЌАЈ

ГЛАВА XIV

ИНФОРМАЦИИ И ИЗВЕШТАИ

Член 67

Поднесување извештаи на Советот

Секоја договорна земја се обврзува дека нејзините меѓународни авиопревозници, согласно барањата донесени од страна на Советот, ќе поднесува кај истиот сообраќајни извештаи, статистики за трошоците и финансиски изводи на кои меѓу другото се прикажани сите приходи како и потеклото на истите.

ГЛАВА XV

АЕРОДРОМИ И ДРУГИ УРЕДИ ЗА ВОЗДУШНА ПЛОВИДБА

Член 68

Определување на воздушни патишта и аеродроми

Секоја договорна земја може, согласно одредбите на оваа Конвенција, да го определи воздушниот пат кој над нејзината територија треба да се користи за меѓународен воздушен сообраќај како и аеродромите кои за тој сообраќај можат да се користат.

Член 69

Унапредување на уредите за воздушна пловидба

Доколку Советот смета дека аеродромите или други уреди за воздушна пловидба, вклучувајќи ги службата за радиоврски и метеоролошки услуги на една договорна земја не се адекватни за безбедно, редовно, ефикасно и економично вршење на меѓународен воздушен сообраќај, постојниот или планираниот, Советот се консултира директно со односната земја како и со другите засегнати земји, со цел да се изнајдат средства за ублажување на состојбата и може да подготви препораки за оваа цел. Ниедна договорна земја не се смета дека е виновна за кршење на оваа Конвенција доколку не успее да ги примени овие препораки.

Член 70

Финансирање на уредите за воздушна пловидба

Една договорна земја во условите кои произлегуваат од одредбите од член 69, може да склучи договор со Советот заради остварување на овие препораки. Земјата може да реши дека ќе ги поднесе сите трошоци во врска со ваквиот договор. Доколку земјата не донесе вакво решение, Советот може да се согласи, по барање на таа земја, да ги покрие сите или дел од трошоците.

Член 71

Добавување и одржување на уредите од страна на Советот

По барање на договорна земја, Советот може да се согласи да добави, да даде персонал, да управува и да ги одржува некои или сите аеродроми и други уреди за воздушна пловидба, вклучувајќи ги службите за радиоврски и метеоролошки услуги, коишто се потребни на нејзината територија заради безбедно, редовно, ефикасно и економично вршење на меѓународен воздушен сообраќај на други договорни земји и може да определи праведни и умерени надоместоци за користењето на добавените уреди.

Член 72

Прибавување или користење на земјиште

Тогаш кога е потребно земјиште за уредите кои целосно или делумно се финансирани од Советот по барање на една договорна земја, таа земја или самата ќе го даде тоа земјиште, задржувајќи ја, ако сака, сопственоста над него, или на Советот ќе му го олесни користењето на земјиштето под праведни и умерени услови, согласно законите на односната земја.

Член 73

Трошоци и распределба на паричните средства

Во рамките на ограничувањата на паричните средства кои може Собранието да му ги стави на располагање, согласно глава XII, Советот може да прави тековни трошоци со цел на спроведување на

одредбите на оваа глава, од општите парични средства на Организацијата. Советот, спрема претходно договорен размер и во разумен временски период, им распределува на договорните земји кои претходно се согласиле и чиишто авиопревозници ги користат уредите.

Член 74

Техничка помош и користење на приходите

Кога Советот, по барање на договорна земја, ќе позајми средства или ќе обезбеди аеродроми или други уреди во целост или делумно, со договор може да предвиди, со пристанок на таа земја, техничка помош во врска со контролата и работата на аеродромите и другите уреди, а во однос на исплатата, од приходите добиени од работењето на аеродромите и на другите уреди, од оперативните трошоци на аеродромите и другите уреди, како и од каматата и надоместоците за амортизација.

Член 75

Преземање на уреди од Советот

Една договорна земја може во секое време да се ослободи од која било обврска со која е обврзана согласно член 70 и да преземе аеродроми и други уреди коишто Советот ги обезбедил на нејзината територија согласно одредбите од членовите 71 и 72, со исплата на Советот на сума која според мислењето на Советот е разумна за тие околности. Доколку земјата смета дека сумата која ја определил Советот е неразумна, може да упати жалба до Собранието на таа одлука на Советот и Собранието може да ја потврди или да ја измени одлуката на Советот.

Член 76

Враќање на парични средства

Паричните средства со коишто Советот се здобил преку наплати согласно член 75 и од приходите од камати и наплати за амортизација согласно член 74, во случајот на позајмици кои првично биле дадени од страна на земјите споменати во член 73, им се враќаат на земјите сразмерно преку придонеси кои Советот претходно ги утврдил за секоја од нив.

ГЛАВА XVI

ОРГАНИЗАЦИИ ЗА ЗАЕДНИЧКО РАБОТЕЊЕ И ЗА СОРАБОТКА ВО СЛУЖБИТЕ

Член 77

Заеднички сообраќајни организации и рол соработка

Ништо од оваа Конвенција не може да спречи две или повеќе договорни земји да формираат воздухопловни организации за заедничко работење или меѓународни оперативни служби односно да имаат заеднички настап на кои било линии или во кои било области, туку ваквите организации или служби односно ваквиот заеднички настап да биде подложен на сите одредби на оваа Конвенција, вклучувајќи ги оние во врска со регистрација на спогодби со Советот. Советот определува на кој начин одредбите на оваа Конвенција во врска со националната припадност на воздухопловите се применува за воздухоплови со кои работат меѓународни оперативни агенции.

Член 78

Функција на Советот

Советот може да им предложи на односните договорни земји да формираат воздухопловни организации за здружено работење на кои било линии или во кои било области.

Член 79

Учество во работните организации

Една земја може да учествува во организации за заедничко работење или во договори за заеднички настап преку својата влада или преку авиопревознички компании односно компании кои се определени од страна на нејзината влада. Компаниите можат, со дискреционо право на односната земја, да бидат во сопственост на државата, делумно во сопственост на државата или во приватна сопственост.

ДЕЛ IV

ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

ГЛАВА XVII

ДРУГИ ВОЗДУХОПЛОВНИ СПОГОДБИ И ДОГОВОРИ

Член 80

Конвенциите од Париз и Хавана

Секоја договорна земја се обврзува веднаш по влегувањето во сила на оваа Конвенција да извести за откажување од Конвенцијата со којашто се регулира воздушната пловидба, потпишана во Париз на 13 октомври 1919 или Конвенцијата за трговска авијација, потпишана во Хавана на 20 февруари 1928 година, доколку е страна на која било од нив. Во односите меѓу договорните земји, оваа Конвенција ги заменува споменатата Париска и Хаванска и Конвенција.

Член 81

Регистрација на постојните спогодби

Сите воздухопловни спогодби кои постојат во времето на влегувањето во сила на оваа Конвенција, а коишто се меѓу една договорна земја и која било друга земја или меѓу авиопревозник на договорна земја и која било друга земја, односно авиопревозник на која било друга земја, мораат веднаш да бидат регистрирани во Советот.

Член 82

Раскинување на договори кои не се во склад со оваа Конвенција

Договорните земји се согласуваат дека со оваа Конвенција се укинуваат сите обврски и договори меѓу нив кои не се во склад со нејзините одредби и се обврзуваат дека нема да склучуваат такви обврски и договори. Договорна земја која пред да стане член на Организацијата признала какви било обврски спрема недоговорна земја или спрема државјанин на договорна земја односно на недоговорна земја и кои не се во согласност со одредбите на оваа Конвенција, итно презема чекори за да се ослободи од обврските. Доколку авиопревозник на која било договорна земја презел такви несоодветни обврски, земјата на којашто тој ѝ припаѓа прави сè што е во нејзините можности да обезбеди нивно укинување и во секој случај прави сè тие да бидат укинати веднаш кога тоа е законски можно, по влегувањето во сила на оваа Конвенција.

Член 83

Регистрација на нови договори

Согласно одредбите од претходниот член, секоја договорна земја може да склучува договори кои се во склад со одредбите на оваа Конвенција. Секаков ваков договор веднаш се регистрира при Советот кој истото го објавува во најкус можен рок.

Член 83 bis *

Пренос на одредени функции и обврски

(а) Без повреда на одредбите од членовите 12, 30, 31 и 32(а), воздухоплов кој е регистриран во договорна земја, а со него се оперира согласно договор за закуп, за наем или размена на воздухоплови или секакви други слични договори од страна на операторот чиешто деловно седиште, или доколку нема такво, постојано живеалиште се наоѓа во друга договорна земја, земјата на регистрацијата може преку договор со оваа друга земја да ѝ ги префрли сите или дел од своите функции и должности како земја на регистрацијата на тој воздухоплов согласно членовите 12, 30, 31 и 32(а). Земјата на регистрот се ослободува од одговорноста во однос на пренесените функциите и должности.

(б) Преносот нема да има дејство во однос на другите договорни земји пред спогодбата меѓу земјите во којашто истиот е содржан да биде регистрирана во Советот односно огласена согласно член 83 ниту пред да бидат директно известени за постоењето и обемот на спогодбата властите на другата договорна земја или земји кои се заинтересирани, од страна на земја која е страна на спогодбата.

(в) Одредбите од став (а) и (б) погоре исто така важат за случаите опфатени со член 77.

* На 6 октомври 1980 година Собранието донесе одлука да внесе измени во Чикашката конвенција со внесување на член 83 bis. Согласно член 94(а) од Конвенцијата, измената влезе во сила на 20 јуни 1997 година за земјите коишто ја ратификувале истата.

ГЛАВА XVIII

СПОРОВИ И НЕИСПОЛНЕНИ ОБВРСКИ

Член 84

Разрешување на спорови

Во случај на секакво несогласување меѓу две или повеќе договорни земји во врска со толкувањето или примената на оваа Конвенција и нејзините Анекси, а коешто не може да биде решено со преговори, по барање на која било од страните на несогласувањето, се разрешува од страна на Советот. Ниеден член на Советот нема право на глас во процесот на разгледувањето на кој било спор на којшто тој самиот е страна. Секоја договорна земја може, согласно член 85 да се жали на одлуката на Советот при *ad hoc* арбитражниот трибунал на којшто се согласиле со другите страни на спорот или на постојаниот Меѓународен суд на правда. Секаква ваква жалба се доставува до Советот во рок од шеесет дена од приемот на писменото известување за одлуката на Советот.

Член 85

Арбитражна постапка

Доколку некоја договорна земја којашто е страна на спор за којшто е поднесена жалба не го прифатила Статутот на Постојаниот меѓународен суд и доколку договорните земји кои се страни на овој спор не се согласат во изборот на арбитражниот трибунал, секоја договорна земја која е страна на спорот определува по еден арбитер, а тие арбитри именуваат главен арбитер. Доколку која било договорна земја која е страна на спорот не определи арбитер во рок од три месеци по поднесувањето на жалбата, претседателот на Советот, во името на таа земја, именува арбитер кого го одбира од списокот на квалификуваните лица кои се на располагање, а којшто е утврден од страна на Советот. Доколку во рок од триесет дена арбитражите не се согласат околу изборот на главниот арбитер, претседателот на Советот определува за главен арбитер едно од лицата кои се наоѓаат на споменатиот список. На тој начин, арбитражите и главниот арбитер го сочинуваат арбитражниот трибунал. Секој арбитражен трибунал кој е формиран согласно овој или претходниот член ја утврдува сопствената процедура и донесува одлуки со мнозинство од гласовите, при што Советот може да одлучува за процедурални прашања во случај да смета дека постои претерано одолговлекување.

Член 86

Жалби

Доколку Советот не реши поинаку, секоја одлука на Советот за тоа дали некој авиопревозник за меѓународен воздушен сообраќај работи согласно одредбите на оваа Конвенција, останува полноважна доколку не е поништена во жалбена постапка. За сите други прашања, одлуките на Советот се суспендираат доколку се обжалени, сè додека не се донесе решение на жалбата. Одлуките на постојаниот Меѓународен суд за правда како и на арбитражниот трибунал се конечни и задолжителни.

Член 87

Санкции за авиопревозник кој не се придржува на предвидените одредби

Секоја договорна земја се обврзува дека нема да дозволува да работи авиопревозник на договорна земја во воздушниот простор над нејзината територија доколку Советот донесол одлука дека односниот авиопревозник не ја почитува конечната одлука која била донесена согласно претходниот член.

Член 88

Санкции спрема државата која не се придржува на предвидените одредби

Собранието го суспендира правото на глас во Собранието и во Советот на која било договорна земја за која е утврдено дека била неисполнителна во однос на одредбите на оваа глава.

ГЛАВА XIX

ВОЈНА

Член 89

Војна и вонредни состојби

Во случај на војна, одредбите на оваа Конвенција не влијаат на слободата на делување на која било од погодените договорни земји, без разлика дали се во воена состојба или неутрални. Истиот принцип се применува во случајот на која било договорна земја која објавува состојба на национална криза и за истото го известува Советот.

ГЛАВА XX

АНЕКСИ

Член 90

Усвојување и измена на Анексите

(а) Усвојувањето на Анексите од страна на Советот, како што е опишано во член 54, подстав (I), потребни се две третини од гласовите на Советот на состанокот кој е свикан за таа цел, а потоа Советот ги испраќа овие Анекси до секоја договорна земја. Секој ваков Анекс или измена на Анексот станува правосилен во рок од три месеци по неговото поднесување до договорните земји или по завршување на временскиот период пропишан од страна на Советот, доколку во меѓувреме мнозинство од договорни земји не го известиле Советот за своето неодобрување.

(б) Советот неодложно ги известува сите договорни земји за влегувањето во сила на кој било Анекс или промена во него.

ГЛАВА XXI

РАТИФИКАЦИИ, ПРИСТАПУВАЊА, ИЗМЕНИ И ОТКАЖУВАЊА

Член 91

Ратификација на Конвенцијата

(а) Оваа Конвенција е подложна на ратификација од страна на земјите потписнички. Инструментите за ратификација се депонираат во архивата на Владата на Соединетите Американски Држави која ги известува сите земји потписнички или пристапнички за датумот на депонирањето на истите.

(б) Веднаш кога оваа Конвенција е ратификувана или ѝ пристапиле дваесет и шест земји, таа за нив влегува во сила на триесеттиот ден по депонирањето на дваесет и шестиот инструмент. Таа влегува во сила за секоја земја која потоа ќе ја ратификува на триесеттиот ден по депонирањето на нејзиниот инструмент за ратификација.

(в) Должност е на Владата на Соединетите Американски Држави да ја известат Владата на секоја од земјите потписнички или пристапнички за датумот на влегувањето во сила на оваа Конвенција.

Член 92

Пристапување кон Конвенцијата

(а) Оваа Конвенција е отворена за пристапување од страна на членките на Организацијата на Обединетите нации и земјите придружнички односно за земјите кои останала неутрални во сегашниот светски судир.

(б) Пристапувањето се врши со писмено известување до Владата на Соединетите Американски Држави и станува правосилно од триесеттиот ден по приемот на известувањето во Владата на Соединетите Американски Држави, која од своја страна ги известува сите договорни земји.

Член 93

Прием на други земји

Доколку даде согласност која било општа меѓународна организација која е создадена од нации на светот заради сочувување на мирот, земјите кои не се споменати во членовите 91 и 92 а) можат да бидат примени за учеснички во оваа Конвенција со четири петтини од гласовите на Собранието и под услови кои тоа ќе ги пропише, но под услов за секој поединечен случај да се добие согласност од секоја земја која е освоена или нападната во текот на сегашната војна, од страна на земјата која бара да биде примена.

Член 93 bis*

(а) Без повреда на одредбите од членовите 91, 92 и 93 погоре:

(1) Земја чијашто влада по препорака на Генералното собрание на Обединетите нации е исклучена од членството во меѓународните организации кои се основани од страна на или во врска со Обединетите нации, автоматски престанува да биде членка на Меѓународната организација за цивилно воздухопловство;

(2) Земја која е исклучена од членството во Обединетите нации автоматски престанува да биде членка на Меѓународната организација за цивилно воздухопловство доколку Генералното собрание на Обединетите нации на својот акт за исклучување не приложи спротивна препорака.

---

* На 27 мај 1847 год. Собранието реши да внесе измени во Чикашката Конвенција со воведување на член 93 bis. Согласно член 94(a) од Конвенцијата измената влезе во сила на 20 март 1961 год. за сите земји кои ја ратификувале.

(b) Земја која престанува да биде членка на Меѓународната организација за цивилно воздухопловство, согласно одредбите од став (а) погоре, може со одобрение од Генералното собрание на Обединетите нации, одново да биде примена во Меѓународната организација за цивилно воздухопловство по нејзино барање и со одобрение на мнозинство членови на Советот.

(c) На членови на Организацијата на кои им е одземено користењето на правата и слободите што ги обезбедува членувањето во Обединетите нации, по барање на Обединетите нации може да им бидат одземени и правата и слободите што ги обезбедува членувањето во оваа Организација.

Член 94

Измени и дополненија на Конвенцијата

(a) Секоја предложена измена или дополнување на оваа Конвенција мора да биде одобрено со две третини од гласовите на Собранието и тогаш влегува во сила за земјите кои ја ратификувале оваа измена или дополнување, по ратификување од страна на оној број на договорни земји којшто ќе биде утврден од страна на Собранието. Бројот којшто е вака утврден не смее да биде помал од две третини од вкупниот број на договорни земји.

(b) Доколку Собранието смета дека измената и дополнувањето се од таква природа што ја оправдува оваа мерка, тоа може да предвиди во резолуцијата со којашто се препорачува нивно усвојување, дека секоја земја која нема да ги ратификува измената и дополнувањето во определен рок од денот на влегувањето во сила на измената и дополнувањето, престанува да биде членка на Организацијата и страна на Конвенцијата.

Член 95

Откажување на Конвенцијата

(a) Секоја договорна земја може да го најави своето откажување на оваа Конвенција три години по нејзиното влегување во сила, по пат на писмено известување до Владата на Соединетите Американски Држави која за тоа веднаш ги известува сите договорни земји.

(b) Откажувањето станува правосилно една година по датумот на приемот на писменото известување и тоа има важност само за онаа земја која го поднела.

ГЛАВА XXII

ДЕФИНИЦИИ

Член 96

За целите на оваа Конвенција, изразот:

(a) “ Воздушен сообраќај ” означува редовен воздушен сообраќај кој го вршат воздухоплови наменети за јавен превоз на патници, пошта и стока;

(b) “ Меѓународен воздушен сообраќај ” означува воздушен сообраќај кој се врши во воздушниот простор над териториите на две или повеќе земји;

(c) “ Авиопревозник ” означува секое претпријатие за воздушен сообраќај кое нуди или врши воздушен сообраќај;

(d) “ Слетување за непретовнички цели ” означува слетување за секаква друга цел освен заради качување или симнување на патници, стока или пошта.

ПОТПИШУВАЊЕ НА КОНВЕНЦИЈАТА

КАКО ПОТВРДА НА ГОРЕНАВЕДЕНОТО долупотпишаните овластеници, уредно овластени, ја потпишуваат оваа Конвенција во името на своите Влади на датумите кои се наоѓаат крај нивните потписи.

ПОДГОТВЕНА во Чикаго на седмиот ден од декември 1944 година на англиски јазик. Текстот составен на англиски, француски и шпански јазик, секој со еднаква веродостојност, е отворен за потпишување во Вашингтон (D.C.). Двата текста се депонираат во Владата на Соединетите Американски Држави, а заверени копии Владата испраќа до Владите на сите земји кои ќе ѝ пристапат или кои ќе ја потпишат Конвенцијата.

